

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XLV. Expressum vide Infra Tenor. Omissum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

in multis expertus cogitabit multa, & qui multa didicit, enarrabit intellectum; qui autem non expertus, pauca recognoscet. Hinc Horatius:

*Aut virtus nomen inane est,
Aut decus & pretium recte feret ex-
periens vir.*

Et eleganter Novell. 82. prefat. ut Legum fundamenta præcedant, experimenta sequantur, requirit.]

CAP. XLV.

Expressum vide Infra

Tenor. Omissum.

Axioma I.

Expressio censetur facta ad auferendam dubitationem. l. qui mutuum § 6. in princ. ff. mandat. l. que dubitationis § 1. de Reg. jur. Socin. conf. 102. n. 11. lib. 3. Cephal. conf. 104. n. 14. Ruin. conf. 59. n. 17. lib. 3. & consil. 4. n. 7. lib. 4. Decius in d. l. que dubitationis. & in l. 2. §. creditum. vol. pen. in fin. n. 19. ff. si cert. pet. Durand. de art. testand. tit. 2. caut. 11. n. 1.

II.

Non solum illud quod verbis exprimitur, sed etiam, quod ex expressis sequitur, pro expresso haberi debet. l. cum quod § 3. ff. si cert. pet. Bald. in l. 1. col. fin. C. de his qui ant. apert. tab. testam. Paris. conf. 97. n. 107. vol. 1. Roland. à Valle conf. 27. n. 37. lib. 4. & in tract. de lucro dot. quest. 25. Cravett. conf. 129. n. 11. & conf. 257. n. 6. Et expressum dicitur, quod in necessarium consequens aut antecedens venit. cap. cum olim. de censib. Gl. & Dd. in l. Prator. in pr. in vers. expressum. ff. de nov. oper. nunc. Ruin. consil. 23. num. 10. lib. 5. Cravett. conf. 556. n. 4. Menoch. de arbitr. quest. conf. 270. n. 28. Farin. 1. conf. 28. in addit. tit. 6.

III.

Expressum dicitur illud, quod verbis specialibus designatur. cap. inquisit. 16. ubi gloss. de heret. lib. 6. cap. Episcopus. 4. & ibi gloss. de prebend. ubi enim expressio est facienda, fieri debet specificæ, nec sufficit, si fiat per relationem adacta. Angel. in l. 1. ff. de liber. & posthum. Perus. in cap. consiluit. col. 2. de appell. Bertazol. 1. consil. de cis. conf. 38. n. 4. Quod verum intellige, quando expressio specialis requiritur pro forma, quia eo casu non sufficit expressio in genere: secus vero si pro forma non requiritur, quia tunc bene sufficit generalis. l. sancimus 28. §. omnem 4. C. de adm. tut. Bart. in l. prator. de oper. nov. nunc. Felin. in cap. translatio. col. 2. de consil. Ludovic. Gomez. ad §. sequi. Inst. de action. n. 6. vid. Jac. Amil. conf. 11. decis. Pedem. 23. n. 42.

IV.

Pro Expresso semper est habendum id, quod quis interrogatus verisimiliter respondisset. gloss. & Dd. in tale pactum. §. ult. ff. de pact. l. Titius 25. §. Lucius 1. de liber. & posthum. Bald. in l. 1. num. 2. C. quæ res oblig. poss. Socinus jun. conf. 78. num. 31. vol. 3. Gabr. Roman. conclus. 10. lib. 6. de Reg. jur. Tiber. Decian. respons. 44. num. 79. vol. 2. Hartm. Pistor. 2. qu. 36. num. 22. Philip. Matth. 3. conf. Marp. 24. num. 9. adde vol. 4. consil. 16. n. 94. Jason. in l. 3. C. de liber. prater. Salicet. in l. 1. C. quæ res pign. paria enim sunt vel exprimere, vel

verisimiliter voluisse. l. cum res 47. in pr. vers. ubi testator voluit, vel est verisimile cum voluisse. de legat. 1. Jas. in l. Titius §. Lucius. num. 3. de lib. & posth. Wesenb. 2. conf. 85. n. 42. quod & de contractibus affirmant Decius conf. 555. n. 6. & 7. Wesenb. 2. conf. 51. n. 42. Et vice versa; non est habendum pro expresso, quod quis interrogatus non fuisset expressurus. l. 6. de pignoribus.

V.

Expressum non dicitur illud, quod per sensum à contrario colligitur. gloss. quam ad hoc nomen Bald. in l. 2. verb. comparandum. C. de condit. insert. & in l. apud Antiquos. ad verb. conjunctum. C. de furt. Tiraq. in l. connab. laudatus à Wesenb. 1. conf. 43. n. 122.

VI.

Expressa nocent, non expressa non nocent. l. 52. ff. de condit. & demonstr. l. expressa. 195. de Reg. jur. & ibi gloss. Concennat. qu. 7. n. 19. lib. 4. Exemplum vide in l. si quis 68. ff. de hered. inst. & apud Anton. Fabr. in C. de pign. defin. 25. add. Pantischn. 1. qu. 6. n. 29. Laurent. Tennin. Rodolph. cautel. 101. n. 5.

VII.

Expressum dicitur, quod oculis legi potest. Put. decis. 144. n. 2. lib. 1. l. 1. in princ. ubi Bart. & alii ff. de his qua in test. delentur. vel quod per scripturam apparet. Baldus in cap. ult. col. 4. vers. quæro extr. de consuet. Non enim tantum quod voce profertur, sed & quod per scripturam ad oculum apparet, expressum dicitur. Bald. in l. sed si quis. §. questum. col. 4. venio ad questionem si quis caut. Consil. Argent. 1. conf. 2. n. 80. quod tamen declarat Put. decis. 184. n. 2. lib. 1. ubi ait, quod expressum dicatur illud, quod resultat ex verbis scriptis de necessitate, & non ex persuasione, quem allegavit Far. 1. conf. 28. in addit. lit. b.

VIII.

Expressum dicitur illud, quod solet semper poni. Covar. 1. var. resolut. 15. n. 9. Farin. d. conf. 28. in addit. lit. b. consueta enim adjici conventionibus pro expressis haberi dicuntur. l. quod si nolit § 1. §. quia assidua 20. ff. de adil. edict. l. ult. C. de fidejuss. cap. quod transactionem de offic. leg. c. cum M. ubi Abb. Bald. Imol. Felin. & alii de consil. idem Felin. in cap. ex literis. col. 5. de fid. instrum. Jason. post alios in l. certi conditio. §. si nummos ff. si cert. pet. n. 24. Soc. conf. 101. vol. 3. l. 1.

IX.

EXPRESSI, & taciti licet per viam regulæ idem sit iudicium, ut infra probabimus sub verbo Taciti & expressi, ubi tamen requiritur expressum, non sufficit tacitum, neque præsumptum, c. 2. de prebend. cap. fin. de procurat. in 6. Federic. de Senis conf. 233. col. 2. vers. sed ubi requiritur. Gard. Tusch. tom. 3. lit. E. conclus. 654. per totam. Cabed. Lusitan. decis. 12. part. 2. Valasc. de partit. c. 14. n. 18. [Unde regulam non procedere, quando tacitum est inductum ex præsumptione Legis, affirmant Bald. in l. cent. col. pen. ff. de vulg. & pup. & ibi Bart. in col. 2. vel ubi non est eadem ratio, ut patet in l. major. 23. C. de pign. junct. l. si tibi 7. §. de pignore 2. & ibi gloss. & Jas. ff. de pact.

X

paet. cap. 1. de juram. calum. in 6. & l. 2. C. eod. tit. Lud. Gom. ad §. fuerat. Inst. de act. n. 22.]

X.

EXPRESSI major est vis, quam taciti, *l. nonnunquam. ff. de condit. & demonstr. l. expressa nocent. ubi Decius num. 5. de Regulis Juris. l. precibus. C. de impub. & aliis. Oldrad. conf. 126. num. 8. vers. tertio, ubi quod expressa conditio apposta magis suspendit dispositionem, quam conditio tacita quæ subintelligitur, Calderin. conf. 221. num. 2. vers. ad idem facit stylus, alias l. de cleric. non resid. ubi quod operatur saltem majorem declarationem expressio ejus, quod tacite inerat. Surdus conf. 10. n. 24. & conf. 310. n. 14. Pichardus ad §. 1. n. 9. Instit. de vulg. substit. Card. Tusch. tom. 3. lit. E. concl. 655. Sigism. Scacc. de appell. q. 12. n. 87. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præf. 39. n. 39. Alphonsus Narbona l. 14. gloss. 4. num. 7. tit. 2. lib. 6. Recop. Stephan. Gratian. disceptat. forens. tom. 4. cap. 699. n. 14. & 15. Johan. Anton. Mangil. de imputat. quest. 116. n. 59. Et expressum ubi requiritur, non sufficit tacitum. Cancér. var. p. 2. c. 1. n. 76.*

[Declara hanc regulam, quod procedat, quotiens expressum est absolutum: nam quando expressum limitatum, major sæpe taciti vis est quam expressi, exempla sunt in §. 8. & in §. 10. Instit. de Hered. instit.]

XI.

EXPRESSUM facit cessare tacitum. *l. cum ex filio 39. §. filio impubere 1. ff. de vulgari & pupillar. substitut. l. maritus 21. Cod. de procuratoribus.*

[Declara hanc regulam veram, cum in casu faciliore minusque dubio aliquid expresse disponitur; tum enim id in casu difficiliore magisque dubio negari videtur. arg. l. 7. §. 10. de min. 18. de testib. add. concl. 89. n. 9. Cravett. conf. 92. n. 3. Riminaldus jun. conf. 330. num. 5. lib. 3. Francisc. Becc. conf. 39. num. 24. ubi etiam quod stipulatio dotis restituendæ facit cessare tacitam, & num. 24. in fin. quod non sumitur argumentum à tacito, vel præsumpto ad destructionem expressi, sed bene è contrà. Decius conf. 34. num. 98. cum seqq. maxime num. 101. lib. 3. Ubi ampliat, etiam si expressum colligatur ex præcedentibus & sequentibus, Cassan. in consuetud. Burgund. rubr. 13. §. 1. num. 5. Sardus conf. 157. n. 22. Franc. Molin. de ritu nups. lib. 3. quest. 15. num. 49. Armend. in præm. addit. ad recop. leg. Navarra. num. 13. [ratio, quia est mens scribentium, ut unum expri-

mendo, alterum verò tacendo vel omit- tendo, omisum pro expresso nunquam habere velint. Tiraquell. in reper. l. si unquam. verb. libertis. n. 3. C. de revoc. donat. Besold. conf. 282. num. 13.] Card. Tusch. tom. 3. lit. E. concl. 656. per totam. ubi num. 20. post Boër. decis. 332. limitat in expressa hypotheca dotis inducta à partibus, quia facit cessare tacitam inductam à lege, secundum communem, maxime ubi tacita dignior est. Duran. Rotæ decis. 338. num. 27. Et sic limitatur Axioma, quando provisio diversos respicit casus, quia expressum circa unum non tollit tacitum circa aliud. Bellon. conf. 22. num. 3. Surd. conf. 198. num. 24. ubi num. 25. limitat etiam, quando expressum & tacitum ad diversum tendunt finem, & effectum, quia tunc expressum non facit cessare tacitum, Alphons. Narbona l. 20. gl. 2. num. 66. cum seqq. tit. 1. lib. 4. recop.

XII.

EXPRESSUM dicitur, quod sub expresso continetur, Paris. consil. 66. num. 62. vol. 2. Cravett. conf. 149. num. 11. Roland. conf. 27. num. 34. vol. 4. Franc. Becc. conf. 14. num. 15. vol. 1. Menoch. consil. 14. num. 15. & de arb. cas. 276. num. 2. cum seqq. vel ex expresso inferitur. *l. Prætor ait. §. 1. ubi gloss. verb. expressum. ff. de novi oper. nunciat. Rebuff. in praxi benefic. pag. 1. tit. forma vicariatus. n. 57. & 59. Dionysius Paul. de vera quatuor Patriarchal. sedium erect. cap. 5. n. 1. Et ideo tantum quod sequitur ab expresso, dicitur expressum, l. si ita 8. §. qui filio 1. ff. de bon. poss. secund. tab. Bald. in l. fin. n. 9. C. de hered. inst. & in l. 1. n. 10. C. de iis qui ante apert. tabb.*

XIII.

EXPRESSUM dicitur, quod ex natura verborum inducitur, Bart. in l. si fidejussor. §. meminisse. ff. de legat. 1. vid. l. 6. si cert. pet. l. 74. §. 1. de V. O. Ruin. consil. 148. sub num. 6. vol. 3. & consil. 159. num. 8. cum seqq. eod. vol. Paris. conf. 97. n. 107. vol. 1. Octav. Glorit. resp. 1. p. 3. num. 257. & resp. 9. n. 5. Expressum enim omne id creditur, quod verborum natura fert, & ex ipsis verbis percipitur. *l. Gallus 29. §. 1. ibi: quod ex verbis concipi, ibique Bart. & Ruin. col. 2. in fin. ff. de liber. & posthum. l. Prætor. 20. §. 1. junct. gloss. in verb. expressum. ff. de novi oper. nunciat. Curt. sen. consil. 49. num. 45. & num. 65. Harprecht. in comment. ad princ. Instit. de nupt. num. 184.] Et quod ex generalitate verborum continetur, *l. Lucius 45. ff. de vulg. substit. gl. verb. specialiter. in l. ult. C. quod cum eo, secundum primam opin. Bartol. in l. Prætor ait.**

ait. in princ. n. 1. ff. de novi oper. nunciat. & in l. 1. col. 2. vers. ad quod sciendum. ff. de vulg. & pupill. Curtius jun. in rubr. C. de collat. col. 3. num. 9. ubi communem regulam appellat. Brunor. à Sole in locis communibus, verb. expressum. 4. Rendin. in promptuario recept. sent. tom. 160. num. 15. Menoch. consil. 331. num. 24. ubi limitat, quando requiritur aliquid expresse, vel specialiter fieri in aliqua dispositione, correctoria juris communis. Flamin. de resignat. beneficior. lib. 6. quest. 2. num. 54. & lib. 8. quest. 10. num. 23. Anton. Menoch. Lucens. decis. 62. num. 13. & Florent. decis. 69. n. 17. Flores de Mena var. lib. 3. quest. 21. num. 26.

XIV.

EXPRESSUM dicitur, quod continetur ex vi verborum, [quæ id important. Angel. consil. 17. col. pen. & consil. 331. num. fin.] Flamin. d. quest. 2. n. 55. Joseph. Sesse Arragon. decis. 65. n. 26. & decis. 113. n. 170. Flores de Mena d. quest. 21. n. 26. Mendez à Castro in praxi Lusitan. lib. 3. cap. 11. num. 8. Ferrer. in Constitut. Catalan. gloss. 4. num. 52. Stephan. Gratian. disceptat. forens. tom. 4. cap. 698. n. 9. & ampliat n. 10. etiam si expressio pro forma requireretur. Vincent. Fufar. de substit. quest. 736. n. 5. & ideo nihil refert, an aliquid expressis, vel æquipollentibus verbis exprimatur, ubi verba illud significant. l. qui totam 45. ff. ad Trebell. l. fin. C. ad Legem Falcid. Boër. decis. 44. num. 33. Paris. consil. 21. num. 35. vol. 3. Ruin. consil. 47. n. 18. vol. 2. Card. Mantica. de conject. ultim. vol. lib. 7. tit. 11. num. 6. & 7. Mascard. de probat. conclus. 1389. num. 4. Menoch. consil. 374. num. 4. & de presumpt. lib. 4. pres. 198. num. 10. cum seqq. Petr. de fideicommiss. quest. 15. num. 190. Joseph. Sesse d. decis. 113. num. 170. & decis. 189. n. 52.

XV.

EXPRESSUM censetur propriè & totaliter, quod per relationem exprimitur. [l. Pretor ait 5. §. si iudex l. l. in summa 59. §. 1. ff. de re jud. l. si ita scripsero 38. ff. de condict. & demonstrat. Aym. Cravett. de antiq. tempor. part. 1. sect. queritur etiam in hac materia. num. 22. decis. Pedem. 128. num. 2. Farin. 1. consil. 93. num. 3.] Joseph. de Sesse Arragon. decis. 202. num. 31. Anton. Menoch. Lucens. decis. 33. num. 10. Anell. Amar. consil. 68. num. 1. [Paria enim sunt specificè aliquid exprimere & per relationem ad aliud. l. asse toto 77. ff. hered. instit. d. l. si ita scripsero. ff. de condict. & demonstr. l. fin. Cod. de fals. caus. adjcet.]

Regner. Sixtin. 2. consil. Marp. 8. num. 10. vid. & Myns. observat. 86. & 6. obs. 81. num. 8. Gail. 1. obs. 82. num. 26. Unde est, quod docuit Bartolus in l. qui liberis. §. hac verba. in fin. ff. de pupill. substit. quod persona, quæ nominatim atque ita singulariter exprimi debet, si per relationem demonstraretur, nominatim expressa dicatur, & hunc secutus Alex. in l. fin. C. de hered. instit. & ibi Jason. num. 12. Ruin. consil. 29. n. 4. vol. 2. Hinc etiam post alios respondit Paris. consil. 9. num. 18. volum. 3. quod, quando lex requirit specialem expressionem, sufficiat expressio per relationem ad aliud. Vult. 3. consil. Marp. 21. num. 193. Ofasc. decis. Pedem. 128. n. 1.]

XVI.

EXPRESSUM dicitur, quod subintelligitur à Jure. l. licet Imperator 74. ff. de leg. 1. l. 1. Cod. de testam. mil. Tiraquell. in l. si unquam. verb. donatione largitus. num. 158. C. de revoc. donat. Puteus decis. 184. n. 2. lib. 1.

XVII.

EXPRESSUM dicitur, quod ex mente & conjecturis necessariò colligitur [l. licet Imperator 74. de legat. 1. l. si quis locuples 57. ff. de manumiss. testam. Marth. de Afflic. decis. 44. num. 18. Fichard. 1. consil. 47. num. 15. Nevizan. consil. 2. num. 40. Menoch. 1. de presumpt. quest. 45. per tot. Farinac. 1. consil. 28. in addit. lit. b.] Surdus decis. 254. num. 37. Gam. Lusitan. decis. 51. n. 8. Flores de Mena var. lib. 2. quest. 21. num. 26. Francisc. Molin. de ritu nuptiar. lib. 3. quest. 36. n. 19. Cald. Pereira de emption. cap. 9. num. 8. & 12. consil. 74. num. 9. 10. & 17.

XVIII.

EXPRESSUM censetur, quod virtualiter inest. Joseph. Sesse Arragon. decis. 201. n. 31. Anton. Monach. Lucens. decis. 33. num. 10. Stephan. Gratian. disceptat. forens. tom. 4. cap. 916. num. 38. & cap. 957. n. 25. ubi idem dicit in eo, quod ex natura actus venit, & quod in necessarium antecedens expressi venit. Andreas Gail. lib. 2. observat. 2. num. 2. & 4. Stephan. Gratian. dict. tom. 5. cap. 855. n. 14.

XIX.

EXPRESSUM dicitur, quod sub ratione comprehenditur, l. questum scio 13. ff. de testib. l. si posulaverit 27. §. sed si negaverit 13. ff. de adult. Tiraquell. in l. si unquam. verb. susceperit liberos. num. 37. C. de revocand. donat. Molin. de primogenie. lib. 1. cap. 5. num. 11. & 12. Gutier. pract. lib. 3. quest. 17. num. 82. Rot. decis. 10. num. 3.

apud Farinat. p. 1. recent. Vel ex eadem ratione deducitur. Surdus decis. 254. n. 40. & decis. 255. num. 23. Cald. Pereira dict. resolut. Emphyteut. cap. 2. n. 20. & 21.

XX.

Expressum non dicitur quod venit in consequentiam. l. sicut certi, ubi Aret. C. de testam. milit. Gem. in can. humanum genus. dist. 1. praesertim ubi potest consequentia portare fallaciam, Alciat. cons. 202. quod enim lex non exprimit, nec nos exprimere debemus, l. si verò. §. de viro. ff. sol. matrim.

XXI.

EXPRESSO vitiato vitatur etiam tacitum in eo comprehensum. l. 3. §. fin. in fin. ff. de servit. rustic. praed. l. cum unus 12. §. planè 1. ff. de bonis auct. Judic. possid. l. fin. ff. de constit. pecun. cum aliis citatis ab Antonio Gomez. var. 2. cap. 3. n. 29. non tamen vitatur tacitum aequè principale. l. si cui 49. §. 10. de legat. 1. [& ibi Bartol. Fachin. 4. contr. 66. licet nec vitatur, si tacitum aliunde convalescere possit. Alciat. in l. si pupillus. ff. de V. O. vel quando non est eadem ratio vitandi, Bart. in l. 1. §. 1. ff. quib. mod. pign. solv. vid. Everhard. in loc. top. loc. ab expresso per tot.]

XXII.

EXPRESSIO ejus, quod tacitè inest, nihil operatur, & non dat novam formam, nec facit actum conditionalem, l. condiciones quae extrinsecus 99. ubi gloss. ult. de cond. & demonstr. [l. 3. ff. de legat. 1. l. non recte 3. C. de fidejuss. Alexand. cons. 30. Viso themate. col. 2. vers. nec adhuc obstat. Ruin. consil. 169. num. 15. vol. 1. Paris. consil. 110. num. 47. lib. 1. Phil. Matth. 1. consil. Marpurg. 21. num. 7. Rauchbar. 1. quæst. 2. num. 1. Cujacius lib. 14. respons. Paul. in l. 14. §. 1. de usur.] Hartm. Pistor. quæst. 2.3. num. 32. Castrensi. consil. 338. Ad primum. num. 1. lib. 2. Anchar. consil. 147. Super alia. num. 4. ubi quòd id, quod tacitè inest, neque faciat actum conditionalem, si exprimitur, neque alteret dispositionem, & consil. 404. Tria dubia. num. 7. Federic. de Senis consil. 163. num. 2. vers. nec obstat. ubi quod expressio ejus, quod tacitè inest, non dat novam formam, nec facit conditionem, Alexand. consil. 33. num. 5. lib. 1. & cons. 22. Viso titulo. n. 18. vers. quia respondetur. lib. 5. ubi intelligit, si illud, quod tacitè inest, exprimitur, eo modo, quò inest, quia tunc nihil operatur; secus verò, si exprimitur alio modo quàm inest. Declarant aliis modis, Riminald. jun. consil. 282. num. 103. & 104. lib. 3. Tiber. Decianus consil. 4. num. 24. & 25. Cardinal. Tusch. tom. 3. lit. E. conclus. 657. per totam.

Alphonfus Narbona. l. 82. gloss. 2. num. 17. tit. 5. lib. 2. Recop. Anell. 5. mat. consil. 8. num. 22. Robles de Salzedo de repres. lib. 3. cap. 9. num. 5. & cap. 10. num. 8. ubi num. 24. intelligit, quando expressio aliquid operari nequit, & daretur superfluitas, alioquin contrarium esset dicendum, & n. 28. etiam intelligit, quando, quod exprimitur, inest ex necessitate, & num. 29. pariter intelligit, nisi alio modo exprimitur, quàm quo tacitè inest, & num. 22. dicit, quod expressio illius, quod tacitè inest, superflua non est, cum exprimitur id, quod prius erat tacitum, & num. 23. quòd expressio illius, quod tacitè inest, toleratur ad tollendam dubitationem. l. 56. mandati. Canc. variar. resolut. part. 1. in respons. Juris, num. 54. pag. 425. [Add. & Aretin. in l. 3. col. 4. vers. tu enim dic verius. ff. de legat. 1. ubi declarat, quod expressio eorum, quæ tacitè inerant, si fiat per viam separationis & principalis dispositionis, hoc operetur, ut valeat etiam in illis, in quibus aliàs tacitum valere non potuisset, usque adeò, ut nullus casus excipiat, quem secutus Crotus in l. qui Roma duo fratres. n. 34. vers. saepius dubitari de veritate illius dicti ff. de verb. obligat. idem voluerunt Bartol. in l. diem proferre. §. statim. ff. de recept. arbit. & Abb. in cap. cum dilecta. extr. de rescript. Cravett. consil. 181. num. 9. Fulgos. consil. 61. allegatus à Phil. Marth. d. consil. 21. n. 28.]

CAP. XLVI.

De Expromissore.

Axioma I.

Expromissor dicitur, qui se principaliter obligat pro eo, qui non poterat efficaciter obligari. Schneidew. in Inst. de Fidejuss. n. 4. seq. ut pro servo adversus dominum, qui domino se obligare non potest ideoque nec fidei jussorem dare: at expromissorem rectè dat, qui suo loco promittit. vid. l. & eleganter 7. §. 8. de dol. mal. ubi etiam reus pactionis vocatur. Strauch. Diff. ad Jus Justin. 14. tb. 13. in fin.

II.

Expromissio est susceptio nominis alieni per novationem in expromissorem translati l. ult. ff. ad SCtum Maced. l. si mulier. 22. ff. ad SCtum Vellej. adeoque videmus etiam efficaciter obligato substitui expromissorem posse. vid. l. 4. ff. de Condict. caus. dat. ut expromissor totam obligationem in se suscipiat, quasi alienæ obligationis vicarius. Franc. Connan. Comment. Jur. Civilis. Lib. 6. cap. 6. n. 2.

Extemporalitas vid. Infra Fe-
linatio.

CAP.